

5.KLASS**70 tundi õppeaastas****I ÕPPEAINE EESMÄRGID**

Õpilane:

1. oskab ja suudab ajas orienteeruda
2. oskab kasutada ajaloomõisteid kontekstis
3. oskab koostama ja esitada küsimusi ajalooteksti ajaloo sündmuste kohta
4. tunneb huvi ajaloo vastu
5. mõistab, et ajalugu on iga inimese aja lugu

II ÕPPESISU	III ÕPPETEGEVUS
1. Ajaloo algkursus • Muinas- ja vana-aja ajalugu • mis on ajalugu, • kuidas on toimunud areng, • mis on ajalooallikad, • kust on võimalik leida informatsiooni mineviku kohta, mida tähendab ajaarvamine ajaloos.	• Jutustamine, • küsimustele vastamine
2. MUINASAEG • Muinasaja arengujärgud ja nende üldisloomustus. • Eesti ala vanim asustus. • Eesti nooremal kiviajal ja varasel metaliajal	Õppekäik Varbola linnusele
3. VANA_AEG • Vana-aja sisu ja üldisloomustus • Vana-Ida: Vana-Egiptus. Sumerid. Mesopotaamia. Iisraeli ja Juuda riik. Vana-Ida kõrgkultuuride põhijooned. • Vana-Kreeka: vanim kõrgkultuur Euroopas • Kreeka linnriigid. • Kreeka-Pärsia sõjad. Ateena õitseng. • Vana-Kreeka kultuuri põhijooned. Hellenism. • Vana-Rooma: Rooma riigi tekkimine. Rooma vabariik. Rooma keisririik. • Eluolu ja kultuur. Kristluse tekkimine ja levik. • Rooma impeeriumi nõrgenemine ja kokkuvarisemine. • Eesti Rooma rauaajal.	• Vestlus • mänguline tegevus • Vanematelt ja vanavanematelt informatsiooni kogumine nende lapsepõlve kohta.
4. KESKAEG Keskaja üldisloomustus	

5. UUSAEG Uusaja üldiseloostus	
6. LÄHIAJALUGU • I ja II maailmasõda. • Eesti iseseisvumine, taasiseseisvumine	

IV ÕPITULEMUSED

1. Õpilane
2. oskab kasutada aja mõistega seonduvaid sõnu ja fraase: aeg, muinasaeg, vana-aeg, sajand, aastatuhat, eKr, pKr;
3. tunneb mõnda olulist sündmust kodukoha ja Eesti ajaloost, seostab neid omavahel;
4. tunneb ühiskonna üldist arengut muinas- ja vana-ajal, toob ajajärkude iseloomustamiseks näiteid;
5. mõistab vana-aja kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos, esitab näiteid erinevatest kultuurivaldkondadest;
6. mõistab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed, loob lihtsamaid seoseid (nt kirjeldab mõnda sündmust);
7. teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, mõistab ajalooallika tähtsust, oskab töötada lihtsamate allikatega;
8. püüab vaadelda maailma minevikus elanud inimeste pilgu läbi, aru saada nende inimeste elulaadist ja tegevusmotiividest;
9. väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, oskab koostada kava, kasutab ajalookaarti.

V LÕIMING

IKT rakendamine (arhiivid, virtuaalnäitused, muusikavideod):

Kunstiõpetus: Kunstiteos kui ajalooallikas. Ajalooline arhitektuur ja filmikunst.

Arheoloogide poolt tehtavad väljakaevamiste joonised. Vaasimaal

Eesti keel: Suuline ja kirjalik eneseväljendamine, ilukirjandus. Kirjalik tekst kui infoallikas. Kirjalikud ajalooallikad. Funktsionaalne lugemine. Intervjuu küsimuste koostamine. Tähestikkirja areng. Töö erinevate teatmeteostega. Teater, tragöödia ja komöödia.

Matemaatika: Rooma ja araabia numbrid. Positiivsed ja negatiivsed arvud- ajatelg.

Rütmika (kehaline kasvatus): Olümpiamängude ajalugu.

Inimeseõpetus: Demokraatia ja kodaniku olemus. Religioon ja selle olemus, usundid.

Loodusõpetus: Informatsiooni leidmine kaardilt. Vulkaanid, looduskatastroofid.

VI LÄBIVAD TEEMAD

- 1) keskkond ja jätkusuutlik areng –õpilase kujunemine ja arendamine isiksuseks, ta

- on sotsiaalselt aktiivne: on avatud suhtleja, sõbralik, abivalmis ja lugupidav
- hoiab ja kaitseb vastutustundlikult ja keskkonnateadlikult keskkonda, lähedasi inimesi, väärtustab oma elu- ja õpikeskkonda, suhtub säästlikult olemasolevatesse ressurrssidesse
- väärtustab jätkusuutlikkust - teadvustab, et see, mida täna teeb, on suurepäraseks platvormiks tulevastele mõisakooli õpilastele ja tervele kogukonnale
- leiab lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele: toetab oma tegevusega säästvalt ja otstarbekalt mõisakooli ja kogukonna arengut
- tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas: oskab kasutada IT lahendusi oma tegevustest lähtuvalt otstarbekalt ja kasulikult oma tegevuse huvides

Tegevused:

- rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- toetatakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes püüab leida lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele, pidades silmas nende jätkusuutlikkust.

2) **kultuuriline identiteet** – õpilane kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- kujuneb kultuuriteadlikuks inimeseks: väärtustab Eesti mõisa lugu, tunneb mõisatraditsioone ning oskab neid lõimida tänapäeva eluga (käitumine, toidud, muusika jne), mõistab mõisa kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana,
- mõistab mõisa kultuuride muutumist ajaloo vältel, selle sobitamist tänapäeva
- teab kultuuride mitmekesisusest, hindab erinevate rahvaste pärimuskultuuri (mõis ja talurahvas), oskab giidina oma mõisat tutvustada
- on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis

Tegevused:

- laiendatakse õpikeskkonda: muuseum, näitus, raamatukogu, arvutiklass, ajaloolis-kultuuriline keskkond (muistised, ehitised) jne;
- toetatakse õpilase kujunemist kultuuri -teadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ja kultuuride muutumist ajaloo vältel ning kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktika eripärast nii ühiskonna ja terviku tasandil (rahvuskultuur) kui ka ühiskonna sees (regionaalne, professionaalne, klassi-, noorte- jms kultuur, ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust, on kultuuriliselt salliv ning koostööaldis.

4) **väärtused ja kõlblus** – õpilase kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid ning läbi mõisakasvatuse kujundab oma käitumispõhimõtted
- järgib ja peab kinni üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid koolis ja väljaspool kooli, hindab ja täidab kooli kodukorra kokkuleppeid, on lugupidava ja austav kõikide oma partneritega
- ei jää ükskõikseks väärtuste ja kõlbluspõhimõtete eiramise puhul ja vajadusel sekkub oma võimaluste piires situatsioonidesse
- Toetub oma tegevuses kultuurilistele traditsioonidele (talgud, teemapäevad jm) ja arengusuundadele, aidates kaasa kogukonna traditsioonide hoidmisele ja kujundamisele.

Tegevused:

- võimaldatakse õppida individuaalselt ja üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ning rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ja iseseisvateks õppijateks ning loovateks ja kriitiliselt mõtlevateks isiksusteks;
- taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb nüüdisajal rahvusvaheliselt üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

6.KLASS

70 tundi õppeaastas

I ÕPPEAINE EESMÄRGID

Õpilane:

1. tunneb huvi mineviku vastu;
2. tunneb oma kodukoha ajalugu, Eesti ajalugu, Euroopa ning maailma ajalugu ajastut kõige enam iseloomustavate sündmuste, protsesside ja isikute kaudu;
3. väärtustab kultuurilist mitmekesisust ning oma rolli kultuuripärandi säilitajana ja edasikandjana ning määratleb end oma rahva liikmena;
4. leiab, üldistab, tõlgendab, kasutab ja hindab kriitiliselt ajalooteavet;
5. kasutab ajaloo põhimõisteid õiges kontekstis, eristab ajaloofakti tõlgendusest ja arvamusest, näeb ja sõnastab probleeme ning esitab neist lähtudes küsimusi ja pakub lahendusteid;
6. mõistab põhjuse-tagajärje, sarnasuse-erinevuse ja järjepidevuse olemust ning hindab allikate usaldusväärsust ajaloosündmusi ja -protsesse ning ajaloolist keskkonda analüüsides;
7. tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, kujundab ning põhjendab oma arvamust, analüüsib ja hindab oma tegevust ning näeb ja korrigeerib oma eksimusi;

8. tunneb ja kasutab erinevaid õpivõtteid, tekstiliike ja teabeallikaid, väljendab oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult ning kasutab õppetegevuses IKT vahendeid.

II ÕPPESISU

1. Aeg ja ajaarvamine

- muinas- ja vanaaja periodiseerimine
- ajalugu ja ajalooallikad, kuidas allikmaterjale tõlgendada

2. Muinasaeg

Muinasaja arengujärgud ja nende üldiseloostus

- kiviaja inimese tegevusalad
- põlluharimise algus, loomade kodustamine, käsitöö areng
- metallide kasutuselevõtmine
- Eesti muinasaja üldiseloostus: Pulli, Kunda
- Inimasustuse teke ja levik, antropogenees

Taime- ja loomakasvatuse algus

- esimeste põlluharijate ja karjakasvatajate asulad

Eesti ala vanim asustus

- viimane jääaeg – Eesti ajaloo künnis
- keskmise kiviaja Kunda kultuuri asulad
- Kunda kultuuri asukad ja nende päritolu

Eesti nooremal kiviajal

- varaneoliitikum ja savinõude valmistamine
- kammkeraamika levik

Metalliaeg Eestis

- ajajärgu üldiseloostus
- viljelusmajanduse arenemine
- vanimad põllud: Saha-Loo, Rebala
- kindlustatud asulad
- kivistkalmed

teema „Muinasaeg” läbimise järel õpilane:

- kirjeldab muinasaja inimese eluviisi ja tegevusalasid;
- näitab kaardil ning põhjendab, miks ja millistes piirkondades sai alguse põlluharimine;
- teab, missuguseid muudatusi ühiskonnaelus tõi kaasa metallide kasutusele võtmine;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid *kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, varanduslik, ebavõrdsus, sugukond, hõim*;
- teab, et Eesti esimesed asustusala olid Pulli ja Kunda inimasula, ja näitab neid kaardil

3. Vanad Idamaad

Vanaaja sisu ja üldiseloostus

- ajalised piirid
- looduslikud olud

Vana-Egiptus

- Egiptuse riigikorraldus

- Thutmosis III, Ramses II, Tutanhamon
- eluolu
- religioon
- kultuurisaavutused

Lähis-Ida kultuurivahendajad

- hetiitide kultuurisild
- Foiniikia meresõitjad ja tähestik
- Pärsia impeerium
- Vana-Ida kõrgkultuuride põhijooned ja koht maailma ajaloos

Mesopotaamia

- sumerite linnriigid, leiutised: ratas, potikeder
- Hammurapi seadused
- Eluolu, religioon, kultuurisaavutused

Vana-India

- suurlinnad Induse ääres
- aarjalaste sisserändamine, kastikord
- India kultuur: usulised tõekspidamised, budism ja selle levik,
- kunst, kirjandus, arvutussüsteem, male

Vana-Hiina

- riikide tekkimine
- Hiina keisririigi algus
- Hiina Hani dünastia ajal
- Hiina kultuur
- Hiina müür
- Siiditee

Iisraeli ja Juuda riik

- ainujumala usk
- Vana Testament

teema „Vanad Idamaad” läbimise järel õpilane:

- selgitab, miks, kus ja millal tekkisid vanaaja kõrgkultuurid, näitab kaardil Egiptust ja Mesopotaamiat;
- selgitab, milline oli vanaaja riiklik korraldus, kirjeldab vanaaja elulaadi ja religiooni Egiptuse ning Mesopotaamia näitel;
- tunneb vanaaja kultuuri- ja teadussaavutusi: meditsiin, matemaatika, astronoomia, kirjandus, kujutav kunst, Egiptuse püramiidid, Babülioni rippaiad; teab, et esimesed kirjasüsteemid olid kiilkiri ja hieroglüüfkiri;
- teab, et Iisraelis tekkis monoteistlik religioon, selgitab, mis on Vana Testament;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid *tsivilisatsioon, linnriik, vaarao, muumia, sfinks, tempel, püramiid, preester*;
- teab, kes olid järgmised isikuid ja iseloomustab nende tegevust: Thutmosis III, Ramses II, Tutanhamon, Hammurapi, Mooses, Taavet.

4. Vana-Kreeka

Vanim kõrgkultuur Euroopas

- Kreeka loodus ja rahvastik
- Kreet ja Mükene kultuur

Kreeka linnriigid

- ühiskonnakorraldus ja kasvatus Ateenas ning Spartas
- linnriikide nõrgenemine ja alistamine Makedooniale
- Aleksander Suure sõjaretk ja maailmariigi tekkimine

Vana-Kreeka kolonisatsioon

- Kreeka kolooniad Vahemere ja Musta mere rannikul
- kreeklased ja barbarid

Kreeka linnriikide kaubanduslikud ja kultuurisidemed kohalike hõimudega ning Kreeka-Pärsia sõjad

- pärslaste vallutused Väike-Aasias
- Maratoni, Termopüülide ja Salamise lahingud

Vana-Kreeka kultuur ja eluolu

- kultuur ja religioon Hellase maailma ühendajana
- olümpiamängud
- religioon ja mütoloogia
- Homeroose kangelaseepika ajalookirjutus: Herodotos teater
- Vana-Kreeka näitekirjandus kõnekunst, filosoofia (Demokritos Sokrates, Platon, Aristoteles),
- skulptorid (Pheidias, Myron), muud
- teadused, maailmaimed
- kunst: arhitektuur (Ateena akropol), skulptuur, vaasimaal
- hellenite igapäevaelu, hellenistlik kultuur
- Vana-Kreeka kultuuri tähtsus

teema „Vana-Kreeka” läbimise järel õpilane:

- näitab kaardil Kreetat, Kreekat, Balkani poolsaart, Ateenat, Spartat, riigi laienemist hellenismi perioodil;
- teab, et Vana-Kreeka tsivilisatsioon sai alguse Kreeta-Mükeene kultuurist;
- tunneb Vana-Kreeka ühiskonnakorraldust Ateena ja Sparta näitel ning võrdleb neid kirjelduse põhjal;
- kirjeldab Vana-Kreeka kultuuri ja eluolu iseloomulikke jooni järgmistes valdkondades: kirjandus, teater, religioon, kunst, sport;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid *polis, rahvakoosolek, akropol, agora, türann, aristokraatia, demokraatia, kodanik, ori, eepos, olümpiamängud, teater, tragöödia, komöödia, skulptuur, Trooja sõda, hellenid, tähestik*;
- teab, kes olid Zeus, Herakles, Homeros, Herodotos, Perikles, Aleksander Suur.

5. Vana-Rooma

Rooma riigi tekkimine

- looduslikud olud
- Rooma linna tekkimine ja kuningad
- vabariigi algus
- Etruskid
- Linnriigid, kultuur

Rooma vabariik

- ühiskondlik korraldus
- Rooma võimu laienemine Vahemere maades. Hannibal
- kodusõjad Roomas. Caesar.
- Vabariigi lõpp

- Orjandus ja talupoegade laostumine
- orjus Roomas ja Spartacuse ülestõus
- vendade Gracchuste reformiliikumine

Rooma keisririik

- ühiskondlik korraldus. Augustus
- Rooma impeerium ja selle lõhenemine
- suur rahvasterändamine ja Lääne- Rooma riigi lõpp

Vana-Rooma kultuur ja eluolu

- rahvas ja eluolu
- Rooma kui impeeriumi keskus ja antiikaja suurlinn
- kunst ja arhitektuur
- avalikud mängud
- Rooma õigus
- ristiusu teke. Uus Testament

Vana-Rooma

- kõnekunst ja kirjandus: Cicero, Caesar, Vergilius
- teadus: Tacitus
- usund, kultuuripärand, kreeka kultuuri mõju
- Ristiusu levik Rooma riigis
- Jeesus Kristuse elu, kristlaste suhted Rooma riigivõimuga
- Uus Testament

teema „Vana-Rooma” läbimise järel õpilane:

- näitab kaardil Apenniini poolsaart, Vahemerd, Kartaagot, Roomat, Konstantinoopolit, Ida-Roomat ja Lääne-Roomat;
- teab Rooma riigi tekkelugu ning näitab kaardil Rooma riigi territooriumi ja selle laienemist;
- selgitab Rooma riigikorda eri aegadel;
- iseloomustab eluolu ja kultuuri Rooma riigis;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid *vabariik, foorum, kapitolium, Colosseum, patriits, plebei, konsul, senat, rahvatribuun, orjandus, amfiteater, gladiaator, leegion, kodusõda, kristlus, piibel, Rooma õigus, provints, Ida-Rooma, Lääne-Rooma, Kartaago, Konstantinoopol, ladina keel*;
- teab, kes olid järgmised isikud ja iseloomustab nende tegevust: Romulus, Hannibal, Caesar, Augustus, Jeesus Kristus.

III ÕPITEGEVUSED

- ajaga, ajaloo periodiseerimisega ning käsitletavate teemadega seonduvate mõistete ja fraaside seletama ja kasutama õppimine
- ajatelge ja ajalookaarti ning kontuurkaarti täitmine
- muinasaja ja vanaaja kohta käivate ajalooallikatega tutvumine õpiku ning lisamaterjali abil,
- nendest infot leidmine ning seda kriitiliselt hindamine
- inimese elu ja tegevuse, muutuste selgitamise kirjeldamine muinas- ja vanaajal
- ühiskonnas aset leidnud tehnoloogiliste, kultuuriliste ja poliitiliste muutuste kirjeldamine
- Egiptuse ja Mesopotaamia kõrgkultuuri tundmaõppimine

- Vana aja riikliku korralduse, elulaadi, kultuuri, teadusesaavutuste kirjeldamine
- Tähtsamate valitsejate tegevuse tundmaõppimine ja võrdlemine Egiptuse, Mesopotaamia, Kreeka linnriikide ja Rooma riigi kujundamises
- ajaloo põhimõistete tutvumine: küsimuste esitamine ja neile vastamine, informatsiooni hankimine, suuline ja kirjalik eneseväljendus, koostööoskus ja kujutlusvõime, funktsionaalne kirjaoskus.
- teksti ümber jutustamine ja sellest olulisemat esile toomine,
- kava ning lühijutu koostamine
- IKT vahendite kasutamine õppe tõhustamiseks ja õpilastes vastavate oskuste arendamises
- projektiülesannete, rühmatööde ja referaatide koostamine (probleemi püstitamine, andmete kogumine, selekteerimine, analüüsimine, töö vormistamine, klassis ettekandmine),

IV ÕPITULEMUSED

õpilane:

- kasutab asjakohaselt aja mõistega seonduvaid sõnu ja fraase *aeg, muinasaeg, vanaaeg, sajand, aastatuhat, eKr, pKr, araabia number, Rooma number*;
- tunneb mõningaid iseloomulikke sündmusi kodukoha ja Eesti ajaloost ning seostab neid omavahel;
- teab mõnda ajaloolist asunit, selle tekkimise ja kujunemise põhjuseid;
- hindab materiaalsel keskkonda kui ajaloosündmuste peamist kandjat;
- toob näiteid muinasaja ja vanaaja kohta;
- mõistab vanaaja kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos ning esitab näiteid erinevate kultuurivaldkondade kohta;
- mõistab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed ning loob lihtsamaid seoseid mõne sündmuse näitel;
- teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, töötab lihtsamate allikatega ja hindab neid kriitiliselt;
- väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava, lühijuttu ja kirjeldust ning kasutab ajalookaarti.

V LÕIMING

Eesti keel: õigekiri, töölehe täitmine, jutukese koostamine, geograafilised kohanimed, eeposed, kiilkiri, hieroglüüfkiri, suur ja väike algustäht: geograafilised kohanimed, väidete koostamine, küsilause koostamine, mõistete õigekiri, ladina ja kreeka keel, õigekiri.

Kirjandus: funktsionaalne lugemine, vanaaja kirjandus raamatute populariseerimine, ilukirjanduse lugemine ja analüüsnimede, õigekiri, mõiste eepos- viited „Kalevipojale“, „Kalevalale“, müüdid kreeka jumalatest.

Ühiskonnaõpetus: arhiiv, museum, küttimine, korilus, nüüdisnimene, esimeste linnade kujunemine, inimrassid, varanduslik ebavõrdsus kõrgkultuuride mõiste, riiklus, religioon

Loodusõpetus: loodusrahvad maailmas, maailmajaod ja mandrite kujunemine, jääaeg, küttimine ja korilus muinasajal, põlluharimise levik maailmas – maailmakaart, põllutüübid, suured jõed, Lähis-Ida kaart. Eesti kaart muinasajal – asulapaigad, päikesekalende, Egiptuse, Mesopotaamia, Rooma, Kreeka, Hiina geograafilised objektid, Archimedese kruvi.

Matemaatika: töö ajateljel, positiivsed ja negatiivsed arvud. püramiid. aritmeetika, geomeetria, arvusüsteem, arv 0, araabia numbrid, skeemi koostamisel kasutada erinevaid kujundeid – ring, ristkülik, ruut. Saab küsida übermõõdu ja pindala valemeid

Kunstiõpetus: muuseumid. Willendorfi Venus, koopamaalingud, esemelised ajalooallikad, savinõud Stonehenge kalmed, tsikuraat skulptuurid, reljeefid, templid Hiina müürvaasimaalide stiil, vanaaja seitse maailmaimet, etruski kultuur, Pompei kultuur, rooma mosaiigi valmistamine, kristlikud pühakojad.

Tehnoloogiaõpetus ja käsitöö: skulptuurid, muinasaegsed tööriistad, metallide töötlemine muinasaegsed ehted, sumerite leiutised.

IKT: ilmakaart veebis (nt. Google Earth) materjalide kasutamine ettekannete tegemisel, infootsing, viitamine allikatele. PowerPoint ettekanded, infootsing

Inglise keel: inglisekeelsed allikad ettekandeks.

Terviseõpetus: inimese anatoomia.

VI LÄBIVAD TEEMAD

3) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – õpilase kujunemine ja arendamine isiksuseks, ta

- on sotsiaalselt aktiivne: on avatud suhtleja, sõbralik, abivalmis ja lugupidav
- hoiab ja kaitseb vastutustundlikult ja keskkonnateadlikult keskkonda, lähedasi inimesi, väärtustab oma elu- ja õpikeskkonda, suhtub säästlikult olemasolevatesse ressursidesse
- väärtustab jätkusuutlikkust - teadvustab, et see, mida täna teeb, on suurepäraseks platvormiks tulevastele mõisakooli õpilastele ja tervele kogukonnale
- leiab lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele: toetab oma tegevusega säästvalt ja otstarbekalt mõisakooli ja kogukonna arengut
- tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas: oskab kasutada IT lahendusi oma tegevustest lähtuvalt otstarbekalt ja kasulikult oma tegevuse huvides

4) **kultuuriline identiteet** – õpilane kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- kujuneb kultuuriteadlikuks inimeseks: väärtustab Eesti mõisa lugu, tunneb mõisatraditsioone ning oskab neid lõimida tänapäeva eluga (käitumine, toidud, muusika jne), mõistab mõisa kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana,
- mõistab mõisa kultuuride muutumist ajaloo vältel, selle sobitamist tänapäeva

- teab kultuuride mitmekesisusest, hindab erinevate rahvaste pärimuskultuuri (mõis ja talurahvas), oskab giidina oma mõisat tutvustada
- on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis
- mineviku ja tänapäeva ühiskondade kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine ja tunnustamine
- inimeste rolli mõistmine kultuuri kandjana, edasivijjana ja kultuuride vahendajana

4) väärtused ja kõlblus – õpilase kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid ning läbi mõisakasvatuse kujundab oma käitumispõhimõtted
- järgib ja peab kinni üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid koolis ja väljaspool kooli, hindab ja täidab kooli kodukorra kokkuleppeid, on lugupidava ja austav kõigide oma partneritega
- ei jää ükskõikseks väärtuste ja kõlbluspõhimõtete eiramise puhul ja vajadusel sekkub oma võimaluste piires situatsioonidesse
- Toetub oma tegevuses kultuurilistele traditsioonidele (talgud, teemapäevad jm) ja arengusuundadele, aidates kaasa kogukonna traditsioonide hoidmisele ja kujundamisele.
- erinevate väärtussüsteemide ning nende seoste tundmine ajaloolis-kultuurilises kontekstis religiooni ja maailmavaatega seoses